

هشدار نمایندگان نسبت به تبعات سنگین معیشتی حذف ارز ترجیحی

وارد مرحله خطرناکی از اعتراض اقشار فقیر می شویم

گویا تمهیدات دولت و نهادهای بالادستی برای حذف بی سروصدای ارز ۴۲۰۰ تومانی جواب نداد و این روزها صدای اعتراض در نهادهای کارشناسی و تصمیم گیری بلندتر از گذشته به گوش می رسد.

به گزارش «توسعه ایرانی»، از هفته‌ها پیش جلسات هم‌اندیشی نهادهای مختلف دولتی با مدیران مسئول و خبرنگاران اقتصادی کشور برپا شد و در این جلسات بر لزوم حذف ارز ترجیحی از گروه اقتصادی کشور سخن گفته شد و از رسانه‌ها نیز خواسته شد تا در مسیر این کار، همراهی لازم با دولت انجام شود و جز گزارش‌های مثبت در این زمینه، نقد و گزارش‌های منفی کار نشود. در این بین صدواوسیمایا هم سنگ تمام گذاشت و در برنامه‌ها و گزارش‌های خبری و تحلیلی که با حضور کارشناسان اقتصادی موافق حذف ارز ترجیحی بر گزار می‌شد، بر لزوم همراهی با تصمیم دولت تأکید شد، اما این پایان کار نبود و به تدریج، صدای منتقدان که در ابتدا به محاق رفته بود، بلند و بلندتر شد تا جایی که در روزهای گذشته، دو نطق پیش از دستور و میان دستور مجلس به اظهارات منتقدان حذف ارز ترجیحی اختصاص داشت، یکی دیگر از نمایندگان مجلس در نشست تفحص عدالت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به این موضوع انتقاد کرد و یک نماینده دیگر هم در یک گفت‌وگوی رسانه‌ای، از تبعات منفی این تصمیم سخن گفت.

زمینه‌سازی حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی با تبلیغات یک طرفه هنر نیست
در همین زمینه «محمد نادری» نماینده تهران در مجلس در جلسه علنی دیروز مجلس در نطق میان دستور خود بیان کرد: بخشی از سیاست‌های اقتصادی بازماندگان دموکرات و نئولیبرال دولت قبلی، هم اکنون در دولت آقای رئیسی تئوریزه و اجرایی می‌شود. به‌طور مشخص کسانی در سازمان برنامه و بودجه کشور نشستند که پارسل در همین مجلس سینه‌چاک وجود ارز ترجیحی بودند، اکنون طرفدار دولت‌نوشته حذف ارز ترجیحی شده‌اند.

وی با بیان اینکه یکی از اصلی‌ترین دلایلی که برای حذف ارز ترجیحی ذکر می‌شود موضوع حذف دلالی و فساد است، گفت: اما واقعیت این است که فساد اقتصادی توسط مافیایی صورت گیرد که یک‌سرا آن مجموعه کالیسب تحریم قرار دارد و سر دیگر آن در بدنه برخی از دستگاه‌های دولتی که حیات خود را در همین قبیل مفاسد جست‌وجومی کردند، قرار دارد.

نایب رئیس اول کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس اظهار کرد: همه می‌دانند که به‌رغم بریز و پیاش‌های غیرمعمول و فسادهایی که مافیای اقتصادی کشور در عرصه ارز ۴۲۰۰ تومانی به عمل آورده، اگر تاکنون اقدامی از کالاهای اساسی هنوز به دست مردم می‌رسد و سفره‌های مردم تا حدودی رنگ این اقدام را می‌بینند به دلیل وجود این ارز در بودجه سال‌های اخیر بوده است، این هنر نیست که با تبلیغات یک‌طرفه برای حذف این ارز زمینه‌سازی شود و بودجه ۱۴۰۱ بازار ۴۲۰۰ تومانی خداحافظی کند و جای آن را عده‌های به‌ظاهر زیبای یارانه یا کارت اعتباری بگیرد.

نادری عنوان کرد: این روش با بشعار مردمی بودن دولت سیزدهم سازگاری ندارد و مردم با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در سال آینده دچار مشکلات عدیده اقتصادی و معیشتی خواهند شد. هشدار می‌دهم نئولیبرال‌هایی خواهند محرومان را علیه سید محرومان بشورانند. نئولیبرال‌های متحد با سرمایه‌داران هیچ گانه‌سنجی‌هایی که در راهی به رفاه می‌فهمان بی‌درد خدشه وارد کنده‌رو می‌زنند، گزارنده‌نوشته‌های آنان همواره برای انتقال ثروت از جیب توده‌های محروم به سرمایه‌داران است. وی افزود: چرا کسی به این سوال

پاسخ نمی‌دهد که چه نسبتی میان تئورسین‌های نئولیبرال و شبکه بانکی است که آنچه شبکه بانکی می‌خواهد از زبان این‌ها بپایان می‌آید و بانک‌ها هم تأمین مالی‌شان می‌کنند؟

کشور وارد مرحله خطرناکی از اعتراض اقشار فقیر خواهد شد

نایب رئیس اول کمیسیون آموزش و تحقیقات با بیان اینکه با حذف ارز ترجیحی علاوه بر گران شدن کالاهای اساسی، دارونیز دچار وضعیتی خواهد شد که بی‌سابقه بوده و مردم را دچار تنگنای شدیدی خواهد کرد، گفت: این گرانی قطعا بر سایر کالاهای حتی خدمات نیز تأثیر خواهد گذاشت و کشور را وارد مرحله خطرناکی از اعتراض اقشار فقیر خواهد کرد. دولت و مجلس می‌توانند به جای حذف ارز ترجیحی به سراغ حذف بودجه‌های غیر ضروری دستگاه‌های بروند که عملکرد مطلوبی ندارند و اختصاص بودجه برای آنها غیر ضروری است.

عسگری: متوسط قیمت اقلامی که در یک دوره چهار ساله (۱۳۹۶-۱۴۰۰) ارز ۴۲۰۰ تومانی را دریافت کرده‌اند افزایش تقریباً ۲۰۰ درصدی داشته در حالی که اقلامی که به آنها این ارز تخصیص نیافته حدوداً ۵۰۰ درصد رشد قیمت را تجربه کرده‌اند

انتقام مافیای از مردم بگیریم
نماینده تهران در مجلس یازدهم تأکید کرد: ما حق نداریم مردم از حقوق طبیعی‌شان که داشتن سهم از بیت‌المال است، محروم کنیم. اگر قدرت برخورد با مافیای اقتصادی را نداریم مردم را تحت فشار قرار ندهیم و انتقام مافیای از مردم بگیریم.

نادری در تذکری درباره مجوز واردات برخی کالاهای غیر ضروری و لوکس بیان کرد: این کالاها مورد مصرف طبقه اشراف است که در سال‌های گذشته وجود داشته و در بودجه ۱۴۰۱ نیز در نظر گرفته شده است. به دولت سیزدهم هشدار می‌دهم که مراقبت کنید حامی حقیقی گفتمان انقلاب اسلامی و پرچمدار عدالت اجتماعی باشید، چرا که مردم از مانخواهند پذیرفت که شعار عدالت خواهی و توجه به مردم بدویم اما در مقابل بخشی از بودجه کشور صرف واردات کالاهایی شود که برای

ایزدخواه: حذف ارز ترجیحی و آزادسازی نرخ دلار به نظر ما تأثیر بسیار منفی بر اقتصاد کشور می‌گذارد ضمن اینکه به ارزش پول ملی آسیب می‌زند و موجب یک شوک تورمی خواهد شد

ساماندهی نیروهای شرکتی و قراردادی، پیمانی و حجمی توجه داشته‌و این موضوع را در دستور کار قرار دهد. وی در تذکری به رئیس سازمان برنامه و بودجه بیان کرد: بیشتر مردم استان گلستان در سه دهک پایین جامعه هستند. ۱۶۶ درصد خانواده‌ها در استان گلستان تحت پوشش کمیته امداد یا بهزیستی هستند. ۴۰ درصد مردم استان فقیر بوده و تحت پوشش هیچ سازمانی نیستند. چگونه در بودجه سال آتی در آمد عمومی استان گلستان ۲۱۷۷ میلیارد تومان یعنی دو برابر سال جاری پیش‌بینی شده در حالی که سرانه در آمد مردم گلستان نصف میانگین کشوری است؟

تاب‌آوری اجتماعی را باید در نظر گرفت
همچنین یک عضو کمیسیون تلفیق مجلس با بیان اینکه دولت برای هر تصمیمی که می‌گیرد ابتدا باید تاب‌آوری اجتماعی را در نظر بگیرد، گفت: امیدوار هستم تصمیم دولت برای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی به‌همت نمایندگان مجلس مورد بازبینی جدی قرار گیرد.

روح‌الله ایزدخواه در نشست تفحص عدالت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ گفت: متأسفانه لایحه بودجه سال آینده با

شعارهای دولت همخوانی ندارد از این جهت لازم است که این بودجه پیش از تصویب بیشتر مورد بررسی قرار گیرد.

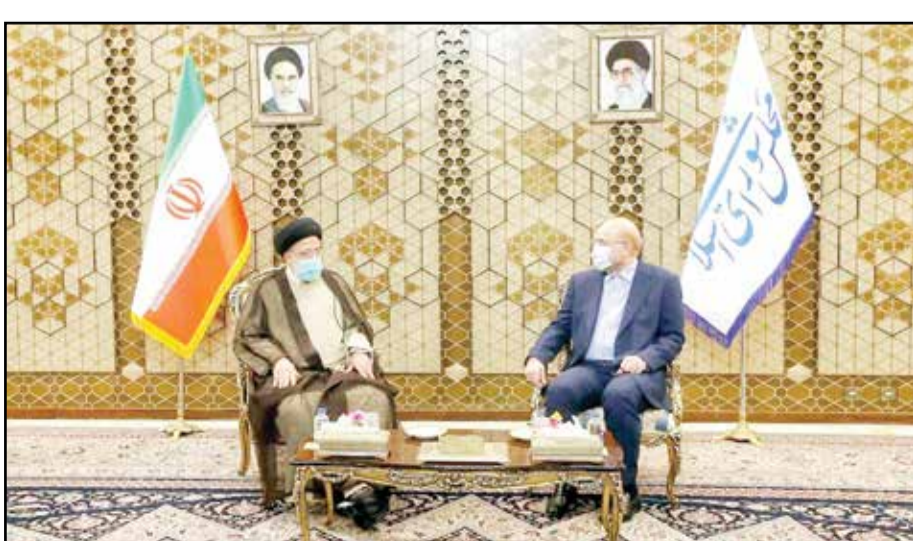
وی افزود: اولین موردی که در بودجه سال آینده مورد بحث است، حذف ارز ترجیحی و آزادسازی نرخ دلار است که به‌نظر ما تأثیر بسیار منفی بر اقتصاد کشور خواهد گذاشت ضمن اینکه به ارزش پول ملی آسیب خواهد زد و موجب یک شوک تورمی خواهد شد. راهکارهای بهتری برای حل مشکل ارز ترجیحی وجود دارد که دوستان تلفیق نیز به دنبال این راهکارها هستند. تا زمانی که مشکلات ساختاری در اقتصاد وجود دارد نمی‌توان مشکل را با فشار بر سرفه مردم حل کرد.

این نماینده مجلس ادامه داد: در اقتصاد، عرضه و تقاضا وجود دارد و دولت‌های ماعوماً بر تقاضا تمرکز دارند و تلاش مدیریت این سمت را دارند در حالی که طرف عرضه که همان تولید و اشتغال است، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. متأسفانه در رویکردهای رایج کمتر به این موضوع توجه می‌شود. تجربه نشان داده که آزادسازی قیمت و پرداخت یارانه نقدی تجربه موفق نیست و همیشه تورم از یارانه‌ها جلو زده و مسأله قدرت خرید مردم عملاً از بین می‌رود.

وی گفت: وقتی به تبعات اجتماعی یک تصمیم توجه نشود می‌خواهیم قطروی کاغذ مسأله را حل کنیم مشکل به وجود خواهد آمد. با پیش‌فرض‌های نئوکلاسیک نمی‌توان اقتصاد کشور را اداره کرد.

حذف ارز ترجیحی به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان آسیب می‌زند
«مهدی عسگری»، نماینده کرج در مجلس و عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ نیز در گفت‌وگو با خبرگزاری مهر گفت: ارز ۴۲۰۰ تومانی که سال ۱۳۹۷ متولد شد امروز تنهایی ۱۴ قلم کالای اساسی کشور تخصیص می‌یابد که تأثیر مستقیم در قیمت کالاهای ضروری مردم یعنی نان، روغن، مرغ، تخم‌مرغ، لبنیات، گوشت قرمز و دارو خواهد داشت.

وی گفت: تاکنون به‌رغم حضور اعضای هیأت دولت در کمیسیون تلفیق و بحث و بررسی‌های مفصل صورت گرفته، اغلب

اعضای کمیسیون نسبت به توان اجرایی و برنامه‌جبرانی دولت برای صیانت از معیشت مردم قانع نشدند. لذا تاکنون در کمیسیون تلفیق، تصمیم‌نهایی درباره این موضوع اخذ نشده است.

نماینده کرج تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی را در کنترل تورم و کاهش فشار به مردم امری مؤثر دانست و افزود: ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی، در کنترل تورم به‌طور نسبی مؤثر بوده است. نشانه این تأثیر افزایش قیمت کالاهایی مثل برنج پس از اختصاص ندادن ارز ترجیحی به آن است. حذف یک‌باره ارز ترجیحی، حاصل نگاه تک‌بعدی و نوعی شوک‌درمانی برای اقتصاد کشور محسوب می‌شود که می‌تواند تبعات سنگین اجتماعی را به همراه داشته باشد. در شرایط فشار تحریم‌ها و جنگ اقتصادی، اولویت در تمام سیاست‌ها و تصمیمات باید صیانت از معیشت و امنیت غذایی مردم باشد و ویژه اینکه حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و اجرای آن در شرایط فعلی عامل آسیب تومانی به مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان خواهد بود.

عضو کمیسیون صنایع و معادن با اشاره به سخنان رئیس سازمان برنامه و بودجه که گفته بود «ارز ۴۲۰۰ تومانی تنها ۷۶ درصد تورم به دنبال خواهد داشت، گفت: دولت باید علاوه بر تحلیل‌های نظری و انتزاعی، نگاه واقعی و چندبعدی به وضعیت اجتماعی داشته باشد و میزان تورم انتظاری و روانی که حاصل نگرانی و بی‌اعتمادی مردم نسبت به نوسانات اقتصادی است را به‌طور جدی در نظر بگیرد. تورم انتظاری یکی از عوامل مهم افزایش قیمت‌هاست که بی‌توجهی به آن می‌تواند آثار سوء بر نرخ ارز، آزاد، مایحتاج عمومی و معیشت مردم داشته باشد، همان‌گونه که چنین غفلتی در آبان ۱۳۹۸ نیز رخ داد و وعان کار را از دست سیاست‌گذاران اقتصادی خارج کرد.

وی ادامه داد: درست است که ارز ۴۲۰۰ تومانی منشأ برخی رانت‌ها

نادری: با حذف ارز ترجیحی علاوه بر گران شدن کالاهای اساسی، دارونیز دچار وضعیتی خواهد شد که بی‌سابقه بوده و مردم را دچار تنگنای شدید و کشور را وارد مرحله خطرناکی از اعتراض اقشار فقیر خواهد کرد

بوده که باید جلوی آن گرفته شود، در عین حال باید بدانیم در کلیت ماجرا، تخصیص ارز ترجیحی بر کنترل نسبی نرخ تورم کالاهای مدنظر مؤثر بوده است. تصمیم‌گیران در دولت و سازمان برنامه بدانند که متوسط قیمت اقلامی که در یک دوره چهار ساله (۱۳۹۶-۱۴۰۰) ارز ۴۲۰۰ تومانی را دریافت کرده‌اند افزایش تقریباً ۲۰۰ درصدی داشته در حالی که اقلامی که به آنها این ارز تخصیص نیافته حدوداً ۵۰۰ درصد رشد قیمت را تجربه کرده‌اند و این در شرایطی است که عوامل تورم‌زای دیگری نیز در فضای اقتصادی ملی و بین‌المللی وجود داشته است.

سیاست اصلاح ارز ترجیحی باید در بستر مناسب خود انجام شود
عسگری با اشاره به هزینه‌هایی که ارز ترجیحی در پی داشته، گفت: حذف ارز ترجیحی اگر در شرایط ثبات اقتصادی و همراه با ساز و کارهای جبرانی و حمایتی مناسب انجام شود تصمیم درستی است

اما اینک انتخاب مابین گزینه‌های بدو بدتر قرار دارد که باید به دقت هزینه-فایده هر تصمیم، محاسبه و تبعات اجتماعی آن سنجیده شود. یکی از مهمترین فاکتورها برای تصمیم‌گیری در شرایط فعلی، تأثیر آن در خط فقر، امنیت غذایی و تاب‌آوری اجتماعی است.

عضو کمیسیون صنایع مجلس با تأکید بر اینکه حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و گران کردن ارز کالاهای اساسی راهکار مناسبی برای تأمین کسری بودجه دولت نیست، گفت: پیشنهاد می‌کنم دولت قبل از حذف ارز ترجیحی و تلاش برای تکثیر خرید کردن ارز، به کاهش تورم و کنترل نوسانات بازار ارز که عموماً ساخته و پرداخته نظام بانکی کشور است، اهتمام ورزد زیرا هرگونه اصلاح مانند یک جراحی بزرگ باید در بستر مناسب خود انجام گیرد.

وی ادامه داد: هم‌زمانی حذف ارز ترجیحی در بودجه سال آتی با رشد ۵ برابری نرخ ارز مبنای محاسبه عوارض واردات، افزایش هزینه مواد اولیه تولید را در پی دارد که باعث تشدید تورم خواهد شد.

دنبال تأمین کسری ریالی دولت از محل کم‌هزینه‌تری نباشند

عسگری با اشاره به سخنان رئیس سازمان برنامه و بودجه که گفته بود «ارز به اندازه کافی نداریم»، افزود: این سخنان آن هم در زمان مذاکرات هسته‌ای سیگنال نامطلوبی است که از سوی کشور فرستاده می‌شود. این در حالی است که مسئولان وزارت نفت از افزایش فروش نفت توأم با ارز در دسترس گزارش می‌دهند. علاوه بر این، بیان این‌گونه اظهارات به عنوان دلیل حذف ارز ترجیحی، آرامش جامعه را برهم می‌زند و با تحریک تقاضا و انتظارات، افزایش قیمت‌ها را در پی خواهد داشت.

نماینده کرج با اشاره به نقش بانک‌های خصوصی در افزایش پایه پولی و تورم گفت: عدم توجه به تقاضای خلق پول خصوصی در افزایش تورم از آسیب‌هایی است که منجر به ترمز دولتی بر حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی شده است بنابراین بهتر است سازمان برنامه به دنبال تأمین کسری ریالی دولت از محل‌های کم‌هزینه‌تری باشد و برای مهار تورم به صورت جامع برنامه‌ریزی کند از جمله به اصلاح سیستم بانکی، نظام مالیاتی و ارتقای بهره‌وری شرکت‌های دولتی بیشتر توجه کند.

به معیشت و کوچک شدن سرفه مردم توجه شود

رئیس کمیته تبصره ۷ بودجه در کمیسیون تلفیق با انتقاد نسبت به فشار اقتصادی که هر روز بر سرفه‌های مردم وارد می‌شود، گفت: سرفه مردم از برنج خالی شده است. پس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی برنج خارجی درجه یک از یک کیلو ۹ هزار تومان در بهمن ۱۳۹۸ به یک کیلو ۳۶ هزار تومان در آبان ۱۴۰۰ رسید، یعنی بیش از ۳۰۰ درصد رشد داشته است و این رقم فاصله قابل توجهی با تورم عمومی طی همین دوره دارد. برای مافیای اقلام هم همین‌طور بوده و نشان می‌دهد سرفه خانوارها، سخت در تنگناست. پس تورم را باید در سبد خانوار دید تا با درک درست از فشار زندگی، بتوانیم حساسیت جامعه را نسبت به نوسانات اقتصادی و شوک‌های قیمتی بسنجیم. عسگری افزود: ضمن حمایت از رویکردهای رئیس‌جمهور در جهت تکمیل حرکت و تنظیم درست جهت‌گیری‌های دستگاه اجرایی، خود را مسئول می‌دانیم و از روی دلسوزی و خیرخواهی در پی کمک به دولت جدید برای اداره امور کشور در این شرایط دشوار هستیم. به نظر می‌رسد دولت و مجلس باید در یک تعامل جدی نسبت به اصلاح لایحه بودجه ۱۴۰۱ تصمیمات لازم را اتخاذ کنند و اگر زمینه مساعد برای این جراحی برهنه فراهم نیست، آن را تا زمان مناسب به تعویق بیندازند. زمان مناسب وقتی است که سیاست‌گذار نسبت به محافظت از معیشت و تأمین قدرت خرید مردم برنامه دقیق و منسجمی ارائه دهد و با افتخار سازی، ضمانت اجرای آن را فراهم کند.